బాలల అక్రమ రవాణా & శిశువుల విక్రయం

బాలలను రక్షించడం మనందరి బాధ్యత

Telangana State Legal Services Authority
Hyderabad.

Child Helpline: **1098** | 15100 Toll Free: **15100**

తెలంగాణ రాష్ట్ర న్యాయ సేవాధికార సంస్థ , హైదరాబాద్.

బాలల అక్రమ రవాణా & శిశువుల విక్రయం .

బాలలను రక్షించడం మనందరి బాధ్యత

1. బాలల అక్రమ రవాణా అంటే ఏమిటి?

బాలలను వారి ఇష్టానికి విరుద్ధంగా లేదా మోసపూరితంగా ఒక ప్రదేశం నుంచి మరొక ప్రదేశానికి తరలించడం మాత్రమే కాకుండా, వారిని దోపిడీ చేయడం, అమ్మడం, కొనడం, అక్రమంగా అప్పగించడం లేదా ఇతరుల లాభం కోసం ఉపయోగించడం వంటి చర్యలు కూడా బాలల అక్రమ రవాణా పరిధిలోకి వస్తాయి.

2. బాలల అక్రమ రవాణాలో సాధారణంగా కనిపించే రూపాలు:

- బాలలను బలవంతంగా లేదా మోసపూరితంగా తరలించడం;
- బాల కార్మికులుగా ఉపయోగించడం;
- భిక్షాటనకు ఉపయోగించడం;
- లైంగిక దోపిడీకి గురిచేయడం;
- అక్రమ దత్తత కోసం పిల్లలను సేకరించడం లేదా విక్రయించడం;
- వివాహం కోసం బాలికలను అక్రమంగా తరలించడం;
- నేర కార్యకలాపాలకు పిల్లలను ఉపయోగించడం;
- శిశువులను డబ్బు కోసం కొనడం లేదా అమ్మడం;
- ఆసుపత్రులు, ప్రసూతి కేంద్రాలు లేదా ఇతర ప్రదేశాల నుంచి శిశువులను అక్రమంగా తీసుకెళ్లడం;
- తల్లిదండ్రులకు తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి శిశువును ఇతరులకు అప్పగించడం.

3. శిశువులను అమ్మడం లేదా కొనడం — తీవ్రమైన నేరం

శిశువు ఒక వస్తువు కాదు. శిశువును కొనడం లేదా అమ్మడం చట్ట విరుద్ధం.

ఎవరైనా వ్యక్తి—

- శిశువును డబ్బు కోసం విక్రయించడం;
- శిశువును కొనుగోలు చేయడం;
- మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించడం;
- అక్రమంగా దత్తత పేరుతో శిశువును అప్పగించడం;
- శిశువు తల్లిదండ్రులను మోసం చేసి శిశువును ఇతరులకు ఇవ్వడం;

- నకిలీ పత్రాలు సృష్టించడం;

- శిశువు జనన వివరాలను మార్చడం;

- శిశువు అసలు తల్లిదండ్రుల వివరాలను దాచడం

వంటి చర్యలకు పాల్పడితే, పరిస్థితులను బట్టి సంబంధిత క్రిమినల్ చట్టాల కింద కఠినమైన చర్యలు ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుంది.

ముఖ్యంగా గుర్తుంచుకోండి

అక్రమంగా శిశువును కొనుగోలు చేసి తరువాత "దత్తత" తీసుకున్నామని చెప్పడం నేరాన్ని చట్టబద్ధం చేయదు.

4. చట్టబద్ధమైన దత్తత ఎలా?

పిల్లలను దత్తత తీసుకోవాలనుకునే వారు చట్టబద్ధమైన దత్తత విధానాన్ని మాత్రమే అనుసరించాలి. అక్రమ మధ్యవర్తులు, వ్యక్తిగత ఒప్పందాలు, డబ్బు చెల్లింపులు లేదా రహస్యంగా శిశువును అప్పగించుకోవడం వంటి మార్గాలను అనుసరించకూడదు. దత్తత ప్రక్రియలో Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015 మరియు వర్తించే దత్తత నిబంధనలను పాటించాలి.

చట్టబద్ధమైన దత్తత — భద్రమైన దత్తత

"డబ్బు ఇచ్చి బిడ్డను తీసుకోవడం దత్తత కాదు."

5. పిల్లలను ఎవరు ఎక్కువగా ప్రమాదంలో పడేస్తారు?

బాలల అక్రమ రవాణాకు గురయ్యే ప్రమాదం ముఖ్యంగా: - పేదరికంలో ఉన్న కుటుంబాల పిల్లలు;

- తల్లిదండ్రులు లేని లేదా సంరక్షణ లేని పిల్లలు; వీధుల్లో నివసించే పిల్లలు; వలస కుటుంబాల పిల్లలు; బాల కార్మికులు; పాఠశాల మానేసిన పిల్లలు; విపత్తులు లేదా అత్యవసర పరిస్థితుల్లో కుటుంబాల నుంచి విడిపోయిన పిల్లలు; ఆన్‌లైన్‌లో తెలియని వ్యక్తులతో పరిచయం పెంచుకున్న పిల్లలు, వంటి వర్గాల్లో ఎక్కువగా ఉంటుంది.

6. అక్రమ రవాణాదారులు ఉపయోగించే సాధారణ పద్ధతులు

అక్రమ రవాణాదారులు పిల్లలను ఆకర్షించడానికి లేదా కుటుంబాలను మోసం చేయడానికి వివిధ పద్ధతులను ఉపయోగించవచ్చు.

⚠ **తప్పుడు హామీలు** :- "మంచి ఉద్యోగం ఇస్తాం", "మంచి పాఠశాలలో చేర్పిస్తాం", "పట్టణంలో మంచి జీవితం ఉంటుంది" వంటి హామీలు ఇవ్వడం.

⚠️ **ఆర్థిక ప్రలోభాలు:-** కుటుంబానికి డబ్బు లేదా ఇతర ప్రయోజనాలు ఇస్తామని చెప్పడం.

⚠️ **నకిలీ దత్తత:-** "చట్టబద్ధంగా దత్తత తీసుకుంటాం" అని చెప్పి శిశువును అక్రమంగా తీసుకెళ్లడం.

⚠️ **మోసం:** - తల్లిదండ్రులకు తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి పిల్లలను ఇతరులకు అప్పగించడం.

⚠️ **ఆన్‌లైన్ మోసం:-** సోషల్ మీడియా, మెసేజింగ్ యాప్స్ లేదా ఇతర ఆన్‌లైన్ వేదికల ద్వారా పిల్లలను పరిచయం చేసుకుని మోసం చేయడం.

7. శిశువుల విక్రయం వెనుక ఉండే ప్రమాదాలు

శిశువు అక్రమంగా ఇతరులకు అప్పగించబడినప్పుడు:

- శిశువు అసలు గుర్తింపు కోల్పోవచ్చు;

- జనన ధృవీకరణ పత్రాల్లో అక్రమ మార్పులు జరగవచ్చు;

- కుటుంబంతో సంబంధం తెగిపోవచ్చు;

- పిల్లల హక్కులు ఉల్లంఘించబడవచ్చు;

- పిల్లవాడు భవిష్యత్తులో తన అసలు కుటుంబ వివరాలను తెలుసుకోలేకపోవచ్చు;

- దోపిడీకి గురయ్యే ప్రమాదం పెరుగుతుంది.

అందువల్ల శిశువుల విక్రయం కేవలం ఆర్థిక నేరం కాదు — అది ఒక చిన్నారి ప్రాథమిక హక్కులపై దాడి.

8. చట్టపరమైన పరిణామాలు

బాలల అక్రమ రవాణా లేదా శిశువుల విక్రయానికి సంబంధించిన చర్యలకు పరిస్థితిని బట్టి వివిధ చట్టాలు వర్తిస్తాయి.

⚖️ **ముఖ్యమైన చట్టాలు:**

- Sec.143 of భారతీయ న్యాయ సంహిత (BNS), 2023:- అక్రమ రవాణా, వ్యక్తులపై దోపిడీ మరియు సంబంధిత నేరాలకు వర్తించే నిబంధనలు ఉన్నాయి.

- Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015:- పిల్లల సంరక్షణ, రక్షణ, పునరావాసం మరియు అక్రమ దత్తత/పిల్లల విక్రయం వంటి చర్యలకు సంబంధించి ముఖ్యమైన నిబంధనలు కలిగి ఉంది.

- POCSO Act, 2012:- పిల్లలపై లైంగిక దోపిడీ లేదా లైంగిక నేరాలకు సంబంధించిన సందర్భాల్లో వర్తిస్తుంది.

- Child Labour laws:- పిల్లలను అక్రమంగా పనిలోకి తీసుకోవడం లేదా దోపిడీ చేయడం వంటి సందర్భాల్లో వర్తించే చట్టాలు ఉన్నాయి.

- Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956: - లైంగిక దోపిడీ కోసం బాలల అక్రమ రవాణాకు సంబంధించిన కొన్ని సందర్భాల్లో వర్తించవచ్చు.

🚨 **ముఖ్యమైన హెచ్చరిక :-**

ఒకే ఘటనలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ చట్టాల కింద కేసులు నమోదు కావచ్చు. నేరం యొక్క స్వభావం, బాలుడి వయస్సు, ఉద్దేశం మరియు ఘటనలో పాల్గొన్న వ్యక్తుల పాత్ర ఆధారంగా శిక్షలు నిర్ణయించబడతాయి.

9. పిల్లలను అమ్మడం మాత్రమే కాదు — కొనడం కూడా నేరమే .

కొంతమంది "బిడ్డను అమ్మిన వ్యక్తికే శిక్ష ఉంటుంది" అని భావిస్తారు. ఇది తప్పు. శిశువును కొనుగోలు చేసే వ్యక్తి, అమ్మే వ్యక్తి, అక్రమ మధ్యవర్తి లేదా ఇతర సహాయకులు — వారి పాత్రను బట్టి చట్టపరమైన చర్యలను ఎదుర్కోవచ్చు.

❌ **"మాకు పిల్లలు లేరు కాబట్టి కొనుక్కున్నాం".**
❌ **"పేద కుటుంబానికి డబ్బు సహాయం చేశాం"**
❌ **"మేము దత్తత తీసుకున్నాం".** ఇలాంటి కారణాలు అక్రమ శిశు విక్రయాన్ని చట్టబద్ధం చేయవు.

10. అనుమానం కలిగితే వెంటనే ఏమి చేయాలి?

పిల్లల అక్రమ రవాణా లేదా శిశువుల విక్రయం గురించి అనుమానం కలిగితే:

1. మౌనం వహించవద్దు. "మనకు ఎందుకు?" అని వదిలేయకండి.

2. సమాచారం ఇవ్వండి సంబంధిత పోలీసు అధికారులకు లేదా Child Helpline 1098కు సమాచారం ఇవ్వండి.

3. ప్రమాదంలో ఉన్న శిశువును రక్షించడానికి ప్రయత్నించండి. అయితే మీ భద్రతకు ప్రమాదం కలిగించే విధంగా నేరస్థులతో నేరుగా ఘర్షణ పడకండి.

4. ముఖ్యమైన వివరాలు తెలియజేయండి.

- పిల్లవాడి పేరు/వివరాలు తెలిసినట్లయితే;
- ఘటన జరిగిన ప్రదేశం;
- అనుమానిత వ్యక్తుల వివరాలు;
- వాహనం నంబర్;
- తేదీ, సమయం;
- అందుబాటులో ఉన్న ఇతర సమాచారం.

- సాధ్యమైనంత త్వరగా అధికారులకు సమాచారం ఇవ్వడం చాలా ముఖ్యం.

11. తల్లిదండ్రులు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

- పిల్లలను తెలియని వ్యక్తులతో ఒంటరిగా పంపవద్దు.

- ఉద్యోగం లేదా ఇతర అవకాశాల పేరుతో పిల్లలను ఎవరికైనా అప్పగించవద్దు.

- పిల్లల జనన పత్రాలు, గుర్తింపు పత్రాలను ఇతరులకు ఇవ్వడంలో జాగ్రత్త వహించండి.

- ఆసుపత్రి నుంచి శిశువు విడుదల సమయంలో పత్రాలను సరిగా పరిశీలించండి.

- అనుమానాస్పద దత్తత ప్రతిపాదనలను అంగీకరించవద్దు.

- పిల్లల ఫోటోలు, వ్యక్తిగత వివరాలను సోషల్ మీడియాలో నిర్లక్ష్యంగా పంచుకోవద్దు.

- పిల్లలకు "తెలియని వ్యక్తులతో వెళ్లకూడదు", "ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు ఇచ్చినా జాగ్రత్త" వంటి విషయాలపై అవగాహన కల్పించండి.

12. సమాజం చేయాల్సిన పని .

బాలల అక్రమ రవాణాను అరికట్టడం కేవలం పోలీసుల బాధ్యత కాదు. సమాజంలోని ప్రతి వ్యక్తి బాధ్యత .

👫 **తల్లిదండ్రులు :-** పిల్లల భద్రతపై అప్రమత్తంగా ఉండాలి.

👩‍🏫 **ఉపాధ్యాయులు :-** పిల్లల్లో అనుమానాస్పద మార్పులను గుర్తించి సంబంధిత అధికారులకు తెలియజేయాలి.

👮‍♂️ **పోలీసులు :-** అందిన సమాచారంపై తక్షణమే స్పందించి పిల్లలకు రక్షణ కల్పించాలి.

👩‍⚖️ **న్యాయ సేవా సంస్థలు :-** బాధిత పిల్లలకు ఉచిత న్యాయ సహాయం, న్యాయ అవగాహన మరియు అవసరమైన సేవలకు అనుసంధానం కల్పించాలి.

🤝 **సమాజం :-** అనుమానాస్పద కార్యకలాపాలను చూసి మౌనం వహించకుండా బాధ్యతాయుతంగా సమాచారం అందించాలి.

13. పిల్లల హక్కులు :

ప్రతి బిడ్డకు:

- భద్రంగా జీవించే హక్కు;

- కుటుంబ సంరక్షణ పొందే హక్కు;

- విద్య పొందే హక్కు;

- దోపిడీ నుంచి రక్షణ పొందే హక్కు;

- హింస, అక్రమ రవాణా నుంచి రక్షణ పొందే హక్కు;

- గౌరవంతో జీవించే హక్కు;

- తన ఉత్తమ ప్రయోజనాలను కాపాడే రక్షణ పొందే హక్కు ఉన్నాయి.

🎉 **ఒక బిడ్డను అమ్మకండి — ఒక జీవితాన్ని అమ్మకండి**

**బిడ్డకు ధర లేదు. * బిడ్డకు హక్కులు ఉన్నాయి. *బిడ్డకు భవిష్యత్తు ఉంది.

* బాలల అక్రమ రవాణాను నిరోధిద్దాం * శిశువుల విక్రయాన్ని అరికడదాం.

* చట్టబద్ధమైన దత్తతను ప్రోత్సహిద్దాం. * ప్రతి బిడ్డను రక్షిద్దాం.

📞 **సహాయం / ఫిర్యాదు :- Child Helpline: 1098**

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో: పోలీసులను సంప్రదించండి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర న్యాయ సేవాధికార సంస్థ .

న్యాయం అందరికీ — ముఖ్యంగా అత్యంత బలహీన వర్గాల పిల్లలకు.

Toll Free No.15100.